

3 ЧЭРВЕНА 2008 г.
АЎТОРАК
№ 101
(2614)

Кошт 490 рублёў

ВЫДАЁЦЦА 3 9 ЖНІЎНА 1917 Г.

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Увага! «Прамая лінія»

Заяўляючы аб сабе на поўны галас, пашкадуў галасавыя звязкі

Для кожнага чалавека галас — інструмент зносінаў з навакольнымі. А для некаторых ён яшчэ і рабочы інструмент. Не толькі спевакі, акцёры, дыктары, але і прадаўцы, настаўнікі, палітыкі эксплуатуюць свае галасавыя звязкі практычна ўвесь працоўны дзень.

Полацк стаў геаграфічным цэнтрам Еўропы

Памятны знак «Геаграфічны цэнтр Еўропы» адкрыўся 31 мая на 55-м градусе 30-й мінуце паўночнай шыраты і 28-м градусе 48-й мінуце усходняй даўгаты ў Полацку.

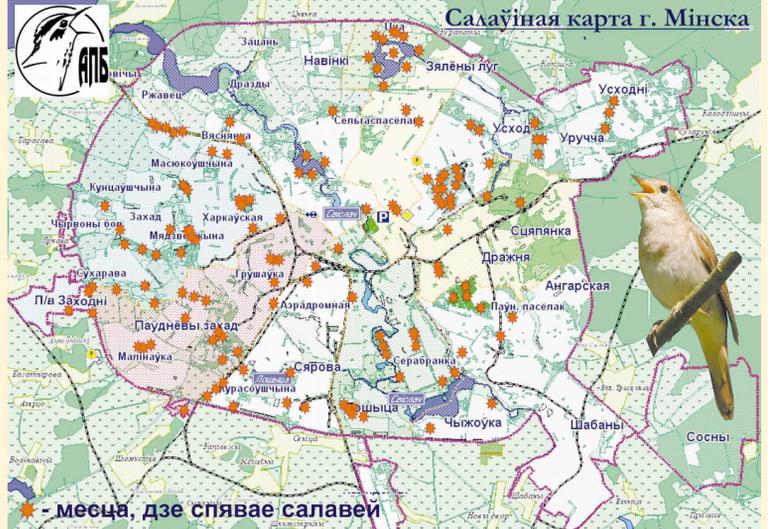
Калі дакладна разлічыць сярэдзіну ад праваслаўнага Вялікадзя да Тройцы, дык яна прыпадае аkurat на сераду. Менавіта ў гэты дзень у вёсках Церабязжэ і Верхні Церабязжэ Столінскага раёна, якія знаходзяцца на паўднёвым памежжы Беларусі з Украінай спраўляецца «Пераплаўная Серада».

Глеб прадставіў жонку родным

31 мая беларускі футбаліст Аляксандр Глеб нарадзе афіцыйна прадставіў сваю жонку, экс-салістку гурта «Топлес» Настасію Касцякову, родным.

СКЛАДЗЕНА «САЛАЎІНАЯ КАРТА» СТАЛІЦЫ

Жыхары Мінска сёлета даволі актыўна адгукнуліся на заклік арнітолагаў паведамляць аб вядомых месцах спяваў салавей на працягу 17 і 18 мая.

Table with exchange rates for various currencies: USD, EUR, GBP, etc.

Буйнейшая ў Беларусі лядовая арэна адкрыта ў Бабруйску

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 31 мая прыняў ўдзел у цырымоніі адкрыцця буйнейшай ў Беларусі лядовай арэны ў Бабруйску.

АМАЛ ВР2 МЛРД БУДЗЕ ВЫДЗЕЛЕНА НА СТВАРЭННЕ НАЦЫЯНАЛЬНАЙ СІСТЭМЫ ЭЛЕКТРОННАГА КНІГАВДАННЯ

ВГ1 млрд 870 млн заплаанава на выдзеліць на рэалізацыю праекта стварэння нацыянальнай сістэмы электроннага кнігавядання.

КУП «Мінский областной центр учета недвижимости» ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

на право заключения договора аренды земельных участков в г. Мядель: Лот № 1 пл. 0,1325 га по ул. Вершило; Лот № 2 пл. 0,1021 га по ул. Луговая.

КУП «Мінский областной центр учета недвижимости» ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже обращенного в доход государства здания компрессорной (одноэтажное кирпичное здание с подвалом и техэтажом), об. пл. 348 кв.м, расположенного по адресу: г. Молодечно, ул. Замковья, 19.

РОЗГАЛАС

Цёплае летняе надвор'е. На працягу гэтага тыдня ў Беларусі ўсталяецца даволі цёплае надвор'е, паведаміў рэдакцыі начальнік службы гідрамэазапазнаў Рэспубліканскага гідромэацэнтру Дамітрый Рабаў.

ВЫКРЫТА БАНАНАВАЯ «МАФІЯ»

Паводле звестак МУС, бізнесмены стварылі цэлую значынную арганізацыю са штаб-кватэраю ў Полацку. Як лічыць следства, гэтая «мафія» пастаўляла буйныя партыі экзатычнай садавіны без выплаты падаткаў, збораў і мытных плацяжоў.

ВЫБУХ НА ГУРСКАГА

У Мінску ўзарваліся «Жыгулі», якія належаць 51-гадоваму слесару-электрыку аднаго са сталічных прадпрыемстваў.

ЗАГІНУЛА ПРАЗ КАЗУ...

Напрыканцы мая на Брэстцы пад коламі цягніковай загінула трое чалавек.

НЯЎДАДЫ ПІРАТЭЖНІК

17-гадовы хлопцаў з Полацкім раёне параніўся, калі «эксперыментавалі» з піратэжнічнымі вырабамі.

П'ЯНАМУ МОРА ПА КАЛЕНА...

Так вырашыў адзіны жыхар горада Рэчыцы і ў жарт скончыў уніз з будынка, што ўзводзіўся (вышыня — 5 см метраў). Вынік — могілкі.

Производственное республиканское унитарное предприятие «Минский автомобильный завод» (Продавец) совместно с КУП «Минский городской центр недвижимости» ПРОВОДЯТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже токарно-винторезного станка модели СУ 580/1500 (зав. № 22810) 1989 года выпуска, находящегося в республиканской собственности. Начальная цена объекта — 13 773 310 рублей.

«ЧЕРЕЙЩИНА» (Агрогородок) ПРИГЛАШАЕТ НА РАБОТУ

г.л. инженера, начальника комплекса, ветврача, главного зоотехника, инженера-механика, агронома-семеновода, электрогазосварщика, токаря, шоферов, механизаторов, животноводов.

Фота Аляксандра КІСЦЬКО

Фота Аляксандра КІСЦЬКО

Фота Аляксандра КІСЦЬКО

Фота Аляксандра КІСЦЬКО

УНП 190398583

УНП 300039160

Часовыя абмежаванні на грузы на аўтамабільных дарогах дзейнічаюць у Беларусі з 1 чэрвеня

Аб гэтым БЕЛТА паведамілі ў прэс-службе дэпартаменту «Белаўтадар» Міністэрства транспарту і камунікацый.

Згодна з пастановай Міністэрства № 19, з 1 чэрвеня і да канца лета ў дзённы час сутак (з 11.00 да 21.00) пры тэмпературы паветра вышэй за 25 градусаў абмяжоўваецца рух транспартных сродкаў з нагрузкай на адзіночную вось больш за 6 тон па рэспубліканскіх аўтамабільных дарогах з асфальтабетонным пакрыццём. Рух названага аўтатранспарту дазволены ўначы час з 21.00 вечара да 11.00 раніцы. У выпадку рэзкага змянення ўмоў надвор'я па маршруце руху і паніжэння тэмпературы паветра да 15 градусаў уключна дазваляецца далейшы рух транспарту, прыпынены па тэмпературным рэжыме.

Часовыя абмежаванні не датычацца перавозак пасажыраў, скораспавальных і небяспечных грузаў, кветак і насеннага фонду, грузаў гуманітарнай дапамогі, бетонных і асфальтабетонных сумесей, жывых жывёл і перавозак, звязаных з прадухаленнем або ліквідацыяй надзвычайных сітуацый.

На аўтамабільных дарогах устаноўлены часовыя дарожныя знакі, для транспартных сродкаў, якія трапляюць пад абмежаванні, вызначаны пляцоўкі і месцы адстою. За перамяшчэннем «цяжкавагавікоў» арганізаваны пастаянны кантроль. За пашкоджанні дарог, выкліканыя рухам з парушэннем абмежаванняў, вінаваты будучы прыцягваюцца да адказнасці ў адпаведнасці з заканадаўствам Беларусі.

У дэпартаментце адзначылі, што гэта рашэнне абумоўлена многімі прычынамі. Так, пры высокіх становішчах тэмпературах дэфармацыя і трываласць ясных уласцівасцей пакрыццяў, якія змяшчаюць арганічныя вяжучыя рэчывы, істотна пагаршаюцца. Проста кажучы, асфальтабетоннае пакрыццё ў гэты час пад удзеяннем павышаных восевых нагрузкаў транспарту дэфармуецца, што прыводзіць да ўтварэння ўвагнутасці, зрухаў, напыльваў, хваляў, пагоркаў і ўпадзін, да з'яўлення калейнасці. Акрамя таго, стварэнне пагоркаў бяспечна дарожнага руху. «Таму рашэнні аб абмежаванні руху аўтатранспарту выданыя штогод. Такая практыка прынята ў многіх краінах свету з падобнымі кліматычнымі ўмовамі», — дадалі ў прэс-службе.

ЯШЧЭ АДНО РЭЧА ВАЙНЫ

У выглядзе артылерыйскага снарада часоў Вялікай Айчыннай, які столькі праляжаў у зямлі.

Ён быў выяўлены ў час правядзення будавых работ пры пошуках нафты ў Акцябрскім раёне. Група размініравання аб'яшходзіла гэты небяспечны прадмет.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Вінушам з днём нараджэння **СУШКО Ірыну Дзмітрыўну**. Жадаем здароўя, ішчасія, цёплай гэтаму самаму дарогаму і блізкаму чалавеку.

З любоўю муж і дзеці.

БУКЕТ МАЙСТРОЎ АТРЫМАЎСЯ НА СЛАВУ

У Лощыцкім парку сталіцы 31 мая адбыўся рэспубліканскі фестываль-кіршам «Веснавы букет». Сваё майстэрства і талент прадставілі народныя ўмельцы з усіх куткоў краіны.

Сямікласнік Сяргей ШЭЛЕСТ і яго брат Іван на чарзе чаравалі на гантарным крузе пад вопытным вокам загадчыцы цэнтру ганчарства, што ў вёсцы Гарадная Столінскага раёна, Алімпіяды Леанавы і бывалага ганчара Мікалая Шэлеста.

А Аляксандр ВІШНЕЎСКІ з Докшыцкага дома раместваў тут жа майстравалі дый дэманстравалі «здольнасці» кожнай сваёй свістулькі.

Невялікія стракатыя дыванкі з умнемнем і густам пляце ЗАЛУТА-ХА Аляксей з Лепеля. Навучыла яго гэтак майстраванню мама Святлана Мікалаеўна.

Было на што паглядзець і кума паказчы. Цікаўныя гледачы гуртаваліся, напрыклад, вакол Галіны Антонаўны ГУРСКАЙ з Дзяржынскага раёна.

Фота Марыі ЖЫЛІНСКАЙ.

ПЕРАПЛАЎНАЯ СЕРАДА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Крыніцы ў гэтых наваколлях было некалькі, але самай ушанаванай стала «крыніца на Заполлі», — кажа святар Аляксандр, настаўнік царквы ў Ніжнім Цераб'яжкоўе. — Даёсяць гадоў за час маёй службы тут мы здзіўляемся хросныя хадзі. А царкоўная актыўстка Валыціна Мельніківа даўняе ба-шоўку: «Крыніцы пад сто гадоў, а можа і яшчэ болей, бо і нашы дзяды не помнілі, калі яна з'явілася».

Мясцовае насельніцтва здаўна лічыла крынічную ваду гаючай і ніхто ніколі не чэрпаў яе без малітвы і ахвяры. Ахвяраю магла быць манетка, букецк лясных кветак, жменька суніц ці чарніц. Цяпер у слоіку са свечкаю ляжаць беларускія грошы, а на крыжы заўсёды з'яўляюцца новыя каляровыя стужкі — іх павязваюць як сімвал звароту да Усвешыянага па дапамогу, па здароўе, за сябе ці за іншага. Вось і сёлета, дайшоўшы па хісткай кладдзцы да крыніцы, многія жанчыны дружна абязвалі атлас-канадаўствам Беларусі.

Простыя рэчы

Раса — слова агульнаславянскае, зразумелае розным народам Усходняй Еўропы. І яшчэ ў гэтага слова ёсць адна аджэчэныя. Мужчыны, якія нарадзіліся і жывуць ці некалі жылі ў вёсках, абавязкова пры слове раса ўгадваюць пару сенакос, свежы летні раіцы, некрнутыя, у срэбных росах травы. Успамінаюць, што ў той час агортвала пацудзе адначасовага шкадавання і радасці. Шкадавання ад таго, што вось зараз першым пракосам ты парушыш гэту прыгажосць і некрнутасць. Радасць ад сваёй улады і здольнасці на вялікую, патрэбную справу. А рыфма раса — каса зда-вён існуе ва ўсёй паэзіі славян. Вось зараз чамусьці ўгадалася паэма Аляксандра Твардоўскага «Дом у дарогу». Там цэлы раздзел прысвечаны адвечнаму мужчынскаму занятку на ўраселай траве. Такі ж раздзел ёсць і ў паэме «Даль памяці» Ягора Ісаева, цікавейшага рускага паэта. Але працягнем на пачатку сваіх класікаў.

Якуб Колас:
Ідуць касцы, звяніць іх косы,
Вітаюць іх буйныя росы.
Янка Купала:
Махай дружна касой,
пакуль знікне раса —
куй жалеза,
пакуль не астыне яго!

Нібыта аб адным, і раса нібыта аднолькавая. Некалі ў маладым паэтычным асяроддзі было модным падаваць паэтыя досыць аднабакова — прыземлены Колас і рамантычны Купала. Ніколі не быў згодным з такой адназначнасцю. Калі паглядзець на гэтыя двухрадоўкі нашых класікаў, то мне Колас здаецца больш паэтычным. Яго простыя словы нібы расчыняюць акно ў светлы ранак жыцця. А за радкамі Купала не замільванася, а заклік, напор, прага барацьбы. Ну, ды не

РАСА

літаратуразнаўчы ж гэта артыкул. А раса ж — гэта атмасферная з'ява, дробныя кроплі вады, якія кандэнсуюцца на паверхні зямлі, траве, прадметах, ахалоджаных у час начнага выпрамянення зямлі. На Беларусі раса выпадае з кра-савіка па лістапад. Вясковец, ды любібы спрактыкаваны чалавек па расе вызначае надвор'е на дзень. Выпаала буйная раса — можна спадзявацца, што днём дажджу не будзе. Калі ж сужэнская трава пад нагамі — чакай дажджу, верагодней за ўсё дачакаешся.

І ўсё-такі прыгажосць расы — непаўторная, непрадказальная, кожны бачыць яе па-свойму. Ну, а паэты — дык п'яночэ ад яе, на-гбом п'ночэ яе нектар з кілішкаў лісця і кветак.

Там, где калустныя грядки
Красной водой поливает восход,
Кленочек маленький матке
Зеленое вымя сосет.

А дзе ж тут раса? Ды тут Яна, густа абсыпала маладое лісце капусты. Толькі ўбачыў яе паэт так, як мог убачыць толькі ён. А два апошнія радкі ствараюць вобраз, які нават галаву можа закруціць нібы бакал шампанскага. Напісаў верш п'ятнаццацігадоваы паэт. Праўда, Сяргей Ясенін. Ён карыстаўся мовай, распрацаванай геніяльным папярэднікам, абавіраўся на традыцыі вершаскладання, якім было добрых дзвесце год. А вось наш, пазначаны боскім натхненнем Максім Багдановіч павінен быў тварыць і адначасова ствараць, распрацоўваць мову, на якой тварыць. Тут неглыбока было не чэрпаць са скарбонкі народнай:

Уся ў слязах, дзюўчына

Хіліцца да тына.
Побач з ёю пад расою
Зікаціць шыпышына.
Вецер павявае
І расу стракае.

Ой, нап'яўна, і дзюўчына
Лёк на слэзы мае.

У Антона Бялявіча ўжо былі для ўзору традыцыі папярэднікаў-пачынальнікаў:
Канец бядзе,
Нудзе
І гору, —
Не росяць вейкаў кроплі слэз.

Лёк, лекі... А раса ж, між іншым, цудоўныя лекі, ад якіх толькі хваробаў ні дапамагае. Жанчыну робіць прыгажэйшай, мужчыну зья-жэйшым. У мяне дык з расою звязаны вайсковыя ўспаміны. Яны не зусім стасуюцца з тымі ўзнёслымі радкамі, што прыводзіў вышэй. Але... Так яно было.

Нас, мотатральку, пяхоту на-смешліва называлі яшчэ «сопка ваша — сопка наша», намякаўчыя

кіх бацінках), сціралі сабе ногі да крывавага мазалёў, ад няўнянення акручваюць агнуці. Але вычыліся хуткім. Падсерагава, асабліва летняй гарачыні, іншая небяспека. Не ведаю, як называюць гэта захворванне ступняў ног медыкі, мы ж называлі яго — грыбок. Яна перадаецца ад чалавека чалавеку, тым больш у казарме сотня салдат — і хто там калі знойдзе свае тапачкі, бо яны ўсе аднолькавыя

шы нагавіцы, бродваюць па расіста-трава салдаты. Нехта пакурывае, нехта загаварыў з таварышам, але хадзіць не спыняючы. Раса абмывае збалеўшыя ногі. Ці дапамагае? З уласнага вопыту скажу: вельмі дапамагае.

Размаўляю са старэйшай аднаго з калгасаў у Пастаўскім раёне. Ён таксама Касцень, ды і вёскі нашы недалёка адна ад адной.

— А ці не радны мы з табою ў яким далёкім калене?

— Мусяць не, не праглядаецца, ды далёка ў наш сялянскі радавод, і не зазірнеш. А вась па адной расе хадзілі — гэта дакладна.

Потым гэта «па адной расе хадзілі» я сустрэкаў у творах многіх беларускіх пісьменнікаў. Ды і ў на-родзе, у прастай гаворцы яно рас-паўсюджана. Проста — але па-тычна.

Аб'ягнаць раннюю расу — устаць, пачаць нешта вельмі рана, пакуль яшчэ і раса не выпала.

Макавай расіні ў роце не было — чалавек прыбуўся, прыстаў без ёсьці і нават без п'тва.

Ёсць у рускага пісьменніка Уладзіміра Багамолава раман «В августэ сорок чэтвертог». Глядзю і экранізацыю яго на «Беларусьфільм». Не ўсё спадабалася, дарэчы, як і ў самым рамане. Але ў веданні тагачаснай фантэавай абстаноўкі, псіхалогі людзей вайны, нават са-мых дробных дэталей аўтару не ад-мовіў. «Смершавец» разам з двума прыкамандзіраванымі афіцэрамі ў засадае, чакаючы нямецкага агента. Высочваюць, але спроба захапіць яго жывым не удалася, агент застрэліўся. Толькі-толькі развідзена, жывенская раіцына. Жывень — самы час для буйной расы. І кантрэзведчык б'яжыць па бліжэйшых хмызняках, шукае сля-ды іншых агентаў, якія, магчыма, чакалі забітага. Калі яны былі — сляды на расе пакажуць абавяз-кова.

Спраўды, калі першы ідзеш па ўраселым лузе, лесе, нават сця-жыне — абавязкова пакадзеш за са-бою выяўны след. Гэта добра ве-даюць паліўнічыя, якія па такіх, ра-сістых слядах высочваюць дзіч-ну. Гэтым карыстаюцца і леснікі пры абыходзе сваіх участкаў. Ім ад-разу бачна, хто тут прабаў, а хто прайшоў ранейша, магчыма, і з ня-добрымі намерамі. Некалі ў адным з вершў пісаў:

Сціплы і някідкі за балотам
Сніць кучоцк цішыню ў лясак.
Толькі часам лесніковы боты
Асыржона вымсе раса.

Сённяшняе тэлебачанне шмат-канальнае. Нават у правінцый чы-дзілі — я сустрэкаў у творах многіх беларускіх пісьменнікаў. Ды і ў на-родзе, у прастай гаворцы яно рас-паўсюджана. Проста — але па-тычна.

Аб'ягнаць раннюю расу — устаць, пачаць нешта вельмі рана, пакуль яшчэ і раса не выпала.

Макавай расіні ў роце не было — чалавек прыбуўся, прыстаў без ёсьці і нават без п'тва.

Ёсць у рускага пісьменніка Уладзіміра Багамолава раман «В августэ сорок чэтвертог». Глядзю і экранізацыю яго на «Беларусьфільм». Не ўсё спадабалася, дарэчы, як і ў самым рамане. Але ў веданні тагачаснай фантэавай абстаноўкі, псіхалогі людзей вайны, нават са-мых дробных дэталей аўтару не ад-мовіў. «Смершавец» разам з двума прыкамандзіраванымі афіцэрамі ў засадае, чакаючы нямецкага агента. Высочваюць, але спроба захапіць яго жывым не удалася, агент застрэліўся. Толькі-толькі развідзена, жывенская раіцына. Жывень — самы час для буйной расы. І кантрэзведчык б'яжыць па бліжэйшых хмызняках, шукае сля-ды іншых агентаў, якія, магчыма, чакалі забітага. Калі яны былі — сляды на расе пакажуць абавяз-кова.

У 1964 годзе Пімен Панчанка напісаў верш «Родная мова». Ня-просты гэта быў час для нашай мо-вы, ды і верш атрымаўся горкі, ба-злучы і сёння. А пачынаўся ён так:
Кажуць, мова мая аджывае
Век свой ціхі: ёй знікнуць пара.
Для мяне ж яна вечна жывая,
Як раса, як сляза, як зарэ.

Алесь КАСЦЕНЬ.
г. Паставы.

Кожная трэцяя хатняя гаспадарка Беларусі мае сярэднедушавыя рэсурсы больш як В\$500 тыс. у месяц

Паводле даных выбарчага абследавання, у Беларусі ў першым квартале гэтага года доля хатніх гаспадарак з сярэднедушавымі на-ўнымі рэсурсамі ў месяц да В\$150 тыс. склала 2,1 працэнта, В\$150, 1—300 тыс. — 22,8 працэнта, В\$300, 1—500 тыс. — 40,3 працэнта, В\$500, 1—700 тыс. — 19,9 працэнта, больш за В\$700 тыс. — 14,9 пра-цэнта. Аб гэтым карэспандэнту БЕЛТА паведамілі ў Міністэрстве ста-тыстыкі і аналізу. Такім чынам, сярэднедушавыя рэсурсы 34,8 пра-цэнта хатніх гаспадарак краіны перавышваюць В\$500 тыс. у месяц, а ў Мінску такіх хатніх гаспадарак — амаль 70 працэнтаў.

У рэспубліцы зніжаецца доля хатніх гаспадарак з сярэднедушавымі наўнымі рэсурсамі ніжэйшымі за бюджэт прахрытовага мінімуму (БПМ). Гэты паказчык у першым квартале гэтага года склаў 5,2 працэнта. Для параўнання: у першым квартале мінулага года ён быў 8,4 працэнта.

У статыстычным ведамстве адзначылі, што малазабяспечанасць знізілася па ўсіх асноўных сацыяльна-дэмаграфічных тыпах гаспада-рар. Так, сярэдні аўдытнік гаспадарак з рэсурсамі ніжэйшымі за БПМ налічваўся ў студзені—сакавіку 2008 года 1,2 працэнта супраць 3,8 працэнта ў студзені—сакавіку 2007 года. Удзельная вага малазабя-спечаных сярэд хатніх гаспадарак без дзяцей знізілася з 5,6 працэнта да 2,9 працэнта, а сярэд хатніх гаспадарак з дзецьмі — з 14 пра-цэнта да 9,9 працэнта.

Доля хатніх гаспадарак з сярэднедушавымі наўнымі рэсурсамі ніжэйшымі за БПМ зменшылася ва ўсіх рэгіёнах рэспублікі. Мінімаль-ная доля малазабяспечаных хатніх гаспадарак у першым квартале гэтага года адзначалася ў Мінску (0,5 працэнта), максімальная — у Брэскай вобласці (7,3 працэнта). Удзельная вага хатніх гаспадарак з сярэднедушавымі наўнымі рэсурсамі ніжэйшымі за БПМ у Віцеб-скай вобласці была 7,2 працэнта, у Гомельскай — 6,4 працэнта, у Магілёўскай — 5,9 працэнта, у Мінскай — 4,9 працэнта, у Гродзен-скай вобласці — 4,4 працэнта.

Выбарчае абследаванне хатніх гаспадарак праводзіцца ў Белар-усі па метадалогі, адпаведнай міжнародным стандартам.

У структуры спажывецкіх расходаў хатніх гаспадарак павышаецца доля харчовых тавараў

Паводле даных статыстычнага ведамства, у першым квартале гэта-га года спажывецкія расходы хатніх гаспадарак у сярэднім на сям'ю ў месяц склаў В\$960,4 тыс. У першым квартале мінулага года яны былі В\$798,5 тыс. у месяц. Удзельная вага расходаў на харчовыя та-вары павялічылася з 40,5 працэнта да 41,1 працэнта.

У Мінстаце адзначылі, што расходы на аплату паслуг у першым квартале гэтага года зменшыліся да 23,3 працэнта ад агульнага аб'ё-му спажывецкіх расходаў сям'і (у першым квартале мінулага года гэты паказчык быў 23,6 працэнта). Што датычыцца ўдзельнай вагі расходаў на аплату жыллёва-камунальных паслуг, то гэты паказчык знізіўся з 9,6 працэнта ад агульнага аб'ёму расходаў на аплату па-слуг да 8,9 працэнта.

Штучныя дрэвы павінны змяніць клімат на Зямлі

Адзін з вядучых амерыканскіх кліматологаў Уолес Брокер, які ў 1970-х гадах уёў ва ўжытак тэрмін «глобальнае пацалленне», прапанаваў радыкальнае вырашэнне праблемы змены клімату, паведамляе Бі-бі-сі.

Вучоны выступае за стварэнне так званых «вугленейтралізатар» — штучных дрэў, якія будуць паглынаць з паветра вуглякіслы газ. «Мы сутыкнуліся з вельмі сур'ёзнай праблемай. Гэта бег навыперадкі з часам, а мы, чалавечы, ледзь-ледзь перастаўляем ногі», — кажа прафесар. Вучоны лічыць, што змяніць клімат з дапамогай штучных дрэў — цалкам рэальная магчы масца.

Па задумцы вучоных, гэта будзе чыста вышынёй каля 15 і дыяметрам 2,5 метра. Вуглякіслы газ, адфільтраваны з дапамогай спецыяльнага пластыка, будзе затым пад ціскам пераўтварацца ў вадкасць і запампоўвацца пад зямлю, або ператварацца ў цвёрдую форму. У Брокер падлічыў — каб паглынуць з паветра ўвесь вуглякіслы газ, які вырабляюць адны толькі ЗША, трэба каля 20 мільярд фільтраў. «Вы скажаце, што гэта неверагодна шмат, але мы б выпускаем 55 мільярд машын у год, так што калі б спраўдзілі захацелі, мы б змаглі гэта зрабіць. На гэта трэба 30—40 гадоў», — лічыць прафесар. Па яго падліках, каб ачысціць паветра на ўсёй планеце, трэба 60 мільярд вугленейтралізатараў, на што спатрэбіцца 600 млрд долараў у год. У Брокер лічыць, што найбольш аптымальнае месца для размяшчэння такіх фільтраў — пустынным раёнам планеты.

Прафесар упушчаны, што для рэалізацыі такога маштабнага праекта неабходна моцная палітычная воля сусветных кіраўнікоў. Пры гэтым ён адзначае, што, хутчэй за ўсё, яго ідэя сустрэне сур'ёзнае супрацьдзеянне з боку некаторых краін. «Калі б я ішоў у заклад, я паставіў бы супраць, бо не ведаю, ці хопіць у нас палітычнай волі зрабіць гэта», — кажа прафесар. «Такія краіны, як Германія і Вялікабрытанія, гатовыя да гэтага. Самеае складанае — зацкавіць такія краіны, як Кітай, Індыя і Бразілія», — заявіў ён.

Інданезійскі бізнэсмен скінуў з верталёта 10 тысяч долараў

Роўна 100 мільянаў рупій (10 700 долараў ЗША) было скінута ў мінулы выхадны з вышніх надзеяў ад інданезійскіх сталіц Джакарты. Грашовы дождж быў наладжаны мясцовым бізнэсменам, які вырашыў такім чынам прарэкламаваць сваю новую кнігу.

Велізарная па мерках Інданезіі сума была скінута з верталёта над тэрыторыяй спартыўнага поля, размешчанага за 60 км ад Джакарты. Ініцыятар задуму — 42-гадовы бізнэсмен Танг Дэсем Варынгін. Паводле слоў Танга, жадаючы прарэкламаваць плён сваёй літаратурнай творчасці, ён прыняў рашэнне, што лепш выкарыстаць сваё абароннае і харчовае, падарыўшы іх маламаёмнаму насельніцтву. Верталёт скінуў на поле шмат мех баннот, якія, вядома ж, прыцягнулі ўвагу мясцовых жыхароў.

Першапачаткова бізнэсмен планаваў зрабіць трук прама над сталіцай, аднак мясцовыя ўлады ў мэтак бяспекі не дазволілі палёт самалёта над горадам.

Суд прымусіў амерыканку аплачваць «капрызы» экс-мужа

Вышэйшы суд амерыканскага штата Вісконсін задаволіў іск мужчыны, які хацеў, каб яго былая жонка на працягу дзесяці гадоў выплачала яму суму, з дапамогай якой ён мог бы весці лад жыцця, да якога прывык падчас шлюбу.

Паводле рашэння суда, Роуз Штэйман абавязана кожны месяц выплачваць былому мужу «аліменты» ў памеры 2 тысяч долараў, з дапамогай якіх яе экс-муж Тоні зможа працягваць жыць на шырокую нагу, як ён прывык падчас іх сумеснага пражывання. Пры гэтым, які пішуч мясцовы СМІ, заробная плата самога Тоні складала 85 тысяч долараў у год. Рашэнне суда абгрунтавана тым, што на працягу дзесяці гадоў, пакуль Штэйман была жанатыя, Тоні працаваў на кампанію, якая належыць Роуз. Пасля разводу мужчына быў звольнены са сваёй пасады, з-за чаго ён аказаўся не ў стане забяспечыць сабе дастойнае ва ўсіх сэнсах жыццё.

Нечаканая госця з... шафы

Жыллёвае пытанне не толькі для нас з вамі, але, як паказвае гэты прыклад, і для жыхароў Краіны Узыходзячага сонца. Так, некаторыя з яноўцаў дзеля даху над галавой гатовыя ісці на самыя нестандартныя меры.

Гаспадар аднаго з дамоў у горадзе Фукуока нечакана стаў заўважць, што з яго халадзільніка рэгулярна знікаюць прадукты. Паколькі хатніх жывёл 57-гадовы японец не трываў, а сям'і ў яго не было, цалкам зразумела, што мужчына расхавваўся і вырашыў для уласнага спакою абвясціць скрытай камерай відэаназірання.

Навінка апраўдала сваю папулярнасць практычна адразу ж: ужо раз некалькі дзён пасля ўстаноўкі камеры мужчына, праглядаючы плёнчы, заўважыў, што па доме нехта ходзіць. Натуральна, домаўладальнік адразу ж патэлефанаваў у паліцыю і папрасіў вартвакшы парадку аб дапамозе. Павешаны ў хаче уважлівы вы боські, паліцыісцы выявілі ў адной з шаф няпростага госця: ім аказалася 58-гадовай бяздомная жанчына, якая жыла ў гэтай шафе ўжо каля года. Нягледзячы на тое, што шафа была відэавадом не разлічана на пражыванне, падпрымыльня Тачуо Хэрыкава ўсё ж умудрылася прыцягнуць туды матрац і некалькі прадметаў хатняга ўжытку.

Пакуль так і не ўдалося высветліць, якім чынам жанчына змгла непрыкметна прабрацца ў дом і так доўга хаваць сваю прысутнасць. Паліцыісцы следныя падзабраў, што яна не жыла пастаянна ў доме, дзе яе знайшлі, а перыядычна перамяшчалася з аднаго чужога жылля ў іншае.

ДАР'Я ЛІС, ЗЯМЛЯЧКА АГІНСКАГА

...Я патэлефанавала Дар'я Ліс у вёску Залессе Смаргонскага раёна — паведаміць, што яна стала лаўрэатам Літаратурнага конкурсу «Звязды» за 2007 год: за апавяданне «Тэорыя роднасных душ», апублікавана ў газеце 28 ліпеня.

Удакладніла, ці зможа дзятчкіныя прыехаць у рэдакцыю для ўдзелу ў традыцыйным літаратурным «круглым сталем» з удзелам пераможцаў конкурсу.

— Нават не ведаю, — сказала Даша. А праз паўгу спытала: на яким паверсе знаходзіцца рэдакцыя, ці ёсць у Доме прэсы ліфт... якая шырыня ліфтавых дзвярэй. Патлумачыла: «Я калясніца»...
 І вось ужо мужчыны рэдакцыі лінейкай абмяраюць ліфт. І ўсе мы шчыра радуемся: ура, Дашын «вазочка» без праблем пераадоле ліфтавыя дзверы!

Але ад радасці гэтай адначасова скасцаецца сэрца: колкі няярэчнасць для чалавека, якога абставіны абмежавалі...

У рэдакцыю Даша прыехала з самымі роднымі сваімі людзьмі. Расказала:
 — У мяне цудоўная сям'я: мама Тамара Уладзіміраўна, тата Алег Пятровіч і сястра Аляксандра. Яны заўжды мяне падтрымліваюць, ва ўсіх творах (і не вельмі) пачынаюць. Я таксама імкнуся іх падтрымліваць.

Мы з задвальненнем чытаем «Звязды». А параіла выпісаць менавіта гэтую газету мая ўніверсітэцкая выкладчыца беларускай мовы і літаратуры Тамара Мікалаеўна Трыпуціна (на халь, ужо пайшла з жыцця). Яна заўсёды шмат мяне дапамагала і раіла уважліва чытаць «Звязду» — як узор добрай беларускай журналістыкі.

— Даша, вы напісалі апавяданне пра роднасць душ...
 — Там наогул вельмі цікава атрымалася. Вядучы звяздоўскага конкурсу апавяданняў пісьменнік Віктар Казыко аб'яднаў два мае апавяданні (адно маленькае, другое большае) ў адно. Яны былі напісаны ў розны час... Але насамрэч вельмі цікава атрымалася!

У лісце ў рэдакцыю Дар'я напісала, што скончыла факультэт беларускай філалогіі і культуры БДПУ імя М. Танка. «Займаюся журналістыкай, рэжытарствам, пішу вершы і прозу... Люблю кнігі, музыку і сваё сяброў. Мастацкае слова для мяне — шлях да самарэалізацыі і... магчымасць знайсці свой шлях».

— Вы пішаце не толькі прозу?
 — І вершы таксама. Хоць апошнім часам часцей прозу... Магчыма, скасцаецца энергетыка слынага нашага земляка Міхала Клеафаса Агінскага. І энергетыка нашага мястэчка Залесса — яго калыскі называлі Паўночнымі Афінамі. Агінскі жыў у Залесці з 1802 па 1822 год. Лічыцца, што сусветна вядомыя палэнэ «Развітанне з Радзімай» напісаны менавіта тут.

У Залесці вельмі шмат твораў людзей. Паэтэса Вольга Роўная цяпер працуе ў Маскве, а родам яна з нашай вёскі, тут жывуць яе бацькі. Многія вершы Вольгі пакладзены на музыку, сталі песнямі. Яна піша для Хлестова, для Плотнікава, іншых выканаўцаў. Наш цёзка па празышчы Арсеній Ліс, вядомы фалькліст-навуковец, — таксама зямляк...
 25 верасня штогод праходзіць свята ў мястэчку Афінах. Надзвычай цікава і прыгожа: залатая воень... Прыязджае шмат гасцей.

А ў Залесці цяпер болшы за тысячу жыхароў. У мясцовай сярэдняй школе 170 вучняў.

Яшчэ будуць школьніца Даша Ліс пісала заметкі ў газеты «Раніца», «Зорька», «Переходный возраст».

— Пачала друкавацца — і выражалося, што трэба займацца журналістыкай, — расказвае дзятчына. —

Дар'я Ліс з маці Тамарай Уладзіміраўнай і сястрой Аляксандрай.

Праўда, не ведала дакладна, як гэта будзе, і якой іменна журналістыкай. Таму пасля 11-га класа абдымвала некалькі варыянтаў вучобы. Вельмі хацела паступіць у лінгвістычны ўніверсітэт і грунтоўна вывучыць французскую мову, якую нябігла ведала. Але ў лінгвістычным няма завочнага аддзялення для французскай мовы. Акрамя таго, там вельмі складана ў плане прыступак. Адсутнасць ліфта — гэта немагчыма для калясніцы.

Але любая хвароба не павіна вызначаць жыццё чалавека. Яна яго, вядома ж, абмяжоўвае, уносіць пэўныя карэктывы — аднак вызначаць не павіна.

— Маці філолаг, а бацька?
 — Ён інжынер па адкацыі. Цяпер займаецца бізнэсам, вытворчасцю. Узначальвае прадпрыемства, якое вырабляе добрыя якасныя дзверы, што карыстаюцца неаблігам попытам. Трэба ж карміць сям'ю!
 У нас вялікі ўтульны двухпавярховы дом — бацька пабудоваў. Будуеў працягваецца: шмат яшчэ недаробак. Непадобна, у суседняй вёсцы Зарудчыкі, жыве бабуля Ташына Васільеўна. Шкада, што ўжо няма дзядулі, ён быў цікавым

Гомельскі Манблан пачне знікаць?

Эверэст, Гімалы, Манблан — які толькі не называюць гамільчане горы фасфагіпсу, што ўпіраюцца ў неба ў раўне адкрытага акцыянернага таварыства «Гомельскі хімічны завод». Яшчэ бі! За шмат гадоў дзейнасці прадпрыемства тут утварыліся завалы адходаў вытворчасці звыш 12 мільянаў тон, сыравіна для якой завозіцца з Кольскага паўвострава Расійскай Федэрацыі. Прымянення гэтым адходам (фасфагіпсу) доўгі час не знаходзілася, хоць шляхі для гэтага намечаліся.

Так, не апраўдала сабе спроба выкарыстоўваць іх у дарожным пакрыцці, гэтак жа як і прапанова пабудавання заводу па вытворчасці гіпсу. Гэтыя і іншыя варыянты не падыходзілі то па прычыне нерэнтабельнасці, то па экалогіі. І вось цяпер, здаецца, распрацаваны праект, які абнадзеівае, што гомельскі «Манблан» пачне знікаць.

Летась развіліся кантакты свабоднай эканамічнай зоны «Гомель-Ратон» з іспанна-бельгіскай кампаніяй «BECQVFRT»&ASSOCIATES» і ў выніку была да-

сягнута дамоўленасць аб праекце сумеснага прадпрыемства па перапрацоўцы фасфагіпсу і атрымання з яго новага матэрыялу — керысцыну. Выправаваны засведчылі, што гэты в'язучы матэрыял — экалагічна чысты і можа прымяняцца ў будаўніцтве домаў, пракладцы дарог і аўтамагістралей (замест цэменту), з'яўляцца тэрмаізаляцыйным і вогнетрывалым кампанентам і г.д.

Падчас правядзення ў Гомелі інвестыцыйнага форуму, старшынёй абласнога выканаўчага камітэта Аляксандрам Якабсонам і прадстаўніком кампаніі Ігнасам Бекарам быў падпісаны пратакол аб намерах стварыць у СЭЗ «Гомель-Ратон» высокатэхналагічную вытворчасць керысцыну. На прадпрыемстве (згодна з папярэднімі данымі) будзе працаваць першапачаткова каля 50 чалавек, а толькі на будаўніцтва яго інвестар укладвае 25 мільянаў еўра. Керысцын знойдзены прымяненне не толькі ў Беларусі, ён будзе пастаўляцца і на экспарт.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

На слыху Школьная форма бізнэс-класа з кішэняй бяспекі

ААТ «Славянка» вырабляе новыя школьныя касцюмы для хлопчыкаў бізнэс-класа. Адзін з элементаў — кішэня, якая абараняе дзіця ад электрамагнітнага выпраменьвання мабільнага тэлефона.

Поліамідная тканіна з металізаванай ніткай — гэта колішняя распрацоўка нямецкай арміі. Бундзвер распрацаваў яе для вайскоўцаў, а сёння вынаходзіцца служыць мірным матам. Бабурыйскія швейніцы, якія сочаць за навінкамі на сусветным рынку, вырашылі паклапаціцца пра здароўе школьнікаў. Кішэня для мабільнага тэлефона, якая з аднаго боку зроблена са спецыяльнай тканіны, дазваляе дзіцяці заставацца на сувязі, адначасова абароніць арганізм ад электрамагнітнага выпраменьвання тэлефона. Яго ўздзеянне на чалавека да канца яшчэ не вывучана, але інфармацыя пра шкоду час ад часу з'яўляецца, таму сродкі абароны, мяркуюць бацькі, усё ж нялішня.

— Мы хочам, каб дзеці былі здаровыя, — кажа дырэктар «Славянка» Тэймураз Бачарышвілі. — Кішэня бяспекі павялічвае кошт школьнай формы толькі на 5 тысяч рублёў.

Праўда, новы элемент пакуль з'явіўся толькі ў касцюмах для хлопчыкаў: мадэльеры яшчэ не вырашылі, дзе зрабіць кішэню для мабільнага тэлефона ў дзятчкіх камплектах, якія паводле моды маюць прыталеныя сілуэты і кароткія спадніцы.

Дарчы, касцюм для хлопчыка бізнэс-класа адрозніваецца ад падобных не толькі абаронай ад выпраменьвання мабільніка. Гэта ўвогуле ламеншаны варыянт дарагога дзелавага строя для дарослага мужчыны. У ім выкарыстоўваюцца тканіны з натуральнай вольны і віскозай, спецыяльная тэхніка пашиву. Сёння гэтыя касцюмы ёсць у продажы ва ўсіх буйных крамах Мінска. Для падлетка школьнай форма бізнэс-класа абдыдзецца прыкладна ў 125 тысяч рублёў, для малодшага школьніка — да 100 тысяч.

Ілона ІВАНОВА.

Лепш у Мінск на таксі!

Віцебскія вадзіцелі жартуюць: хто не быў у гэтым кабінэце пад знакам № 13, той — не вадзіцель. Менавіта тут, у будынку ДАІ, знаходзіцца пакой адміністрацыйнай прафілактыкі, дзе віватчыны ў парушэнні Правілаў дарожнага руху штрафуюць. І не толькі штрафуюць. Могуць і правы адабраць. Карэспандант «Звязды» правілаў не парушаў, а разам з супрацоўнікамі ДАІ займаўся прафілактычнай работай.

Начальнік мікрааёнага аддзела ДАІ УУС падпалкоўнік міліцыі Аляксей Пятровіч Ямялянуна запрашае першага віватчага. Хлопец ехаў на легкавушцы па полавкай трасе з хуткасцю 160 кіламетраў у гадзіну. Значыць, перавысіў магчыму хуткасць на 70 кіламетраў...

— Куды спяшаліся? — пытае падпалкоўнік.
 — Ехаў з сябрам, які спяшаўся на цыгнік, — адказвае 27-гадовы віватчанін, які працуе слесарам.

Высветлілася, што і раней ён перавышаў хуткасць. Акрамя гэтага, быў аштрафаваны і ў якасці пешахода. Праўда, пра апошняе чамусьці не памятае. Гаворка была доўгай. «А вы ведаеце, што сума штрафу свеціць вялікая?» — пытае міліцыянер. — «Зарплата ў вас?» У адказ мы пачулі, што каля 500 тысяч. У выніку хлопец вымушаны заплаціць штраф у памеры 250 тысяч рублёў. За гэтыя грошы яго сябар мог бы ў Мінск на таксі прыехаць і назад у Віцебск!

Другі віватчы — пахлыбі вадзіцель. Дарчы, ветэран МУС Расіі. Ён зачэпіў другую машыну. Доўга тлумачыў, які яно было (па ягонай версіі). Пагадзіўся, што лепш заплаціць штраф — 150 тысяч, чым пазабавіцца пра воў.

Трэція запрасілі прыгожую маладую жанчыну. Гляджу дакументы — малады яшчэ са стажу вадзіцель, а ўжо некалькі парушэнняў. Хутка ездзіць любіцца. Яе аштрафавалі на 45 тысяч беларускіх рублёў. Цікава, што і яна забяспечана пра некаторыя факты сваіх мінулых парушэнняў. Што зробіш, жаночая памычка?

Штодзень у пакоі № 13 бываюць дзесяткі чалавек. Прыкладна кожны сёмы віватчы — жанчына. Рознае на дарогах бывае. Адны ехалі ў салоне аўто... без адзеньня. Зусім. Маюць, спякота вельмі. Ніякаў вечарам бачыў вадзіцеля і двух пасажыраў — хлопцаў, якія сядзелі ў салоне ў... процівагазах. Дурныя на дарогах хапае. Як і нахабныя. Сёлета быў выпадак — недалёка ад аўто ДАІ і пракурорскай машыны вадзіцель не прапусціў пешаходаў. У выніку адна жанчына загінула, другую адправілі ў рэанімацыю.

Колькасць аўто павялічваецца. Зараз іх толькі ў Віцебску зарэгістравана каля 105 тысяч, што на 7 тысяч больш, чым летась. Гэта — у горадзе з насельніцтвам каля 380 тысяч чалавек.

У гэтым годзе ўжо аштрафавалі больш 2,4 тысячы вадзіцеляў, якія селі за руль у п'яным стане, 21,3 тысячы — за перавышэнне хуткасці. І пешаходаў штрафуюць — такіх ужо каля 14 тысяч. Дарчы, каб зручней было пераходзіць дарогу, на адной з віцебскіх вуліц ужо зрабілі прыўзняты пешаходны пераход. Паспрабуй, вадзіцель, праскочыць на хуткасці, рамонт аўто забяспечаны!

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Супрацоўніцтва У маскоўскіх школах вивучаюць беларускую мову

За апошнія пяць гадоў знешнегандлёвы абарот Мінскай вобласці з Масквой павялічыўся на 11 працэнтаў і летась вышэйшы ўзровень 370 мільянаў долараў. Стаючыца тэндэнцыя росту гэтай важнейшага паказчыка адзначаецца і сёлета. За студзень — сакавік тавараабарот «плюсануў» больш чым на чвэрць і дасягнуў \$96,8 млн. Атрымалася стаючыца сальда знешняга гандлю — перавышэнне экспарту над імпартам складала 48 мільянаў долараў. Аб'ём паставак будзе нарошчывацца: які адначасова падчас пасяджэння «круглага стала» на пытаньнях развіцця супрацоўніцтва Мінскай вобласці з Паўднёва-Усходняй адміністрацыяй Масквы намеснік старшыні Мінаблвыканкама Валерый Скакун, існуе шмат дасягоў выкарыстання рэзерваў для павелічэння агульнага тавараабароту.

З Мінскай вобласці ў расійскую сталіцу рэалізуецца электрасталаванне для рухавікоў, запанася часткі і абсталяванне для трактароў, мэбля, трыкатаж, а таксама мяса-малочная прадукцыя (сыры, тварог, сметанкавае масла і згущаная вяршкі, ялавічына) і курныя яйкі. З Масквы цэнтральныя рэгіён атрымлівае аўтамабільныя спецпрызначэння (пажарныя, тэхдапамога, аўтакраны), пракат, манавалянка, сокі, чай і інш. Актыўнае супрацоўніцтва ў культурнай сферы. Паводле слоў намесніка прафекта Паўднёва-Усходняй адміністрацыйнай акругі Масквы Аляксандра Быкава, у адной са школ вивучаецца беларуская мова, з вялікай зацікаўленасцю навучэнцы наведваюць заняткі па гісторыі і культуры Беларусі.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

Калі вы падпісаліся на газету «Звязда» на ІІІ квартал або 2-е паўгоддзе 2008 года — запавядаць картку ўдзельніка, выразіце і дасылаіце яе да 2 ліпеня ў рэдакцыю на адрас: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

Падпісчыкі могуць выйграць у якасці прызоў гадзіннікі, майкі, бейсболкі, 7 тэлевізараў «Віцязь» і суперпрыз — халадзільнік «Атлант». Розыгрыш прызоў праводзіцца 8 ліпеня 2008 г., вынікі публікуюцца ў газеце «Звязда» да 12 ліпеня.

Атрымаць прыз можна ў рэдакцыі да 20 верасня 2008 г. пры прад'яўленні квітанцыі аб падпісцы на «Звязду» на ІІІ квартал або 2-е паўгоддзе 2008 года і пашпарта. Дастаўку тэлевізараў і халадзільніка ажыццяўляе рэдакцыя. Пасля 20 верасня выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца.

Больш падрабязна правілы гульні «Падпішыся на «Звязду» чытайце ў сённяшнім нумары. Удачы ў гульні!»
 Тэрмін правядзення гульні — з 30.04.08 па 10.07.08.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 1036 ад 25.04.08, выдана Міністэрствам гандлю РБ.

Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на ІІІ квартал або 2-е паўгоддзе 2008 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку _____

Падпіска аформлена і аплачана ў _____ (адраснае сувязі) _____ на ІІІ кв. або 2-е паўг. 2008 года

Хатні адрас і тэлефон _____ (індэкс) _____

Удачы ў розыгрышы!

Ф.СІП-1

Міністэрства сувязі і інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ на газету «Звязда» з бесплатнымі ўкладкамі: «ЧЫРВОНАЯ ЗМЯНА», «МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ», «КРАИНА ЗДОРОВЬЯ», «ЖУРНАЛДОЛЯ», «КУПИТЬ ЛЕПШЕ!» «НАСУПЕРКА ЧАРНОБИЛЬ» (індэкс выдання) _____ Колькасць комплектаў _____ на 2008 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Каму _____ (прозвішча, ініцыялы) _____ Куды _____ (адрас) _____ (паштовы індэкс) _____ (горад, населены пункт) _____

ДАСТАВАЧНАЯ КАРТКА на газету «Звязда» з бесплатнымі ўкладкамі: «ЧЫРВОНАЯ ЗМЯНА», «МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ», «КРАИНА ЗДОРОВЬЯ», «ЖУРНАЛДОЛЯ», «КУПИТЬ ЛЕПШЕ!» «НАСУПЕРКА ЧАРНОБИЛЬ» (індэкс выдання) _____ Колькасць комплектаў _____ на 2008 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Каму _____ (прозвішча, ініцыялы) _____ Куды _____ (адрас) _____ (паштовы індэкс) _____ (горад, населены пункт) _____

Пратэсціруюце паркамат

У Мінску праходзіць выправаваны новы ўдасканалены паркамат. Новы варыянт апарата распрацаваны супрацоўнікамі Інстытута навуковага прыборабудавання. Ён устаноўлены ў скверы каля ЦУМа. Срод пераваг новага паркамату — малое спажыванне электраэнергіі і ўдасканалены знешні выгляд. У перспектыве, магчыма, будуць уведзены розныя віды аплаты — па тэлефоне, з дапамогай крадзінтай карткі і інш. Канструкцыя апарата дапускае гэта.

Фота БЕЛТА.

ПАКУЛЬ НЕ ПАХАВАНЫ АПОШНІ САЛДАТ...

На тэрыторыі ваеннага гардака Фолыў у Гродне, дзе ў 1941—1942 гадах размяшчаўся лагер для савецкіх ваеннапалонных Штагал № 353, зноў працуе група 52-га асобнага спецыялізаванага пошукавага батальёна. Гэта ўнікальнае, адзінае ў краінах СНД вайсковое падраздзяленне, якое займаецца увекавечаннем памяці абаронцаў Айчыны і ахвяраў вайны.

У «КРОЛАВАЙ ХАЦЕ» ЗНОЎ БУДЗЕ СВЯТА

НА ЗДЫМКАХ: Аляксандр КРОЛ на ганку сваёй сядзібы; каменны крыж на Рагнедзіным кургане; інтэр'ер хаты на сядзібе «Клясціцкая»; новая экалагічная сцяжына «Гаць».

Як і летас, на азёрна-лясной Расоншчыне пройдзе фестываль аматараў агратурызму «Забораўскі фест». Чаму «забораўскі», тлумачыцца лёгка: ад вёскі Забор'е, у якой знаходзіцца агра-сядзіба «Кролава хата» і дзе ўпершыню ў Беларусі пачалася традыцыя штогадовых фестываляў. Гаспадар гэтай сядзібы Аляксандр Крол правёў мяне па адным з распрацаваных і любімых сваіх маршрутаў: возера Опціма, старажытныя курганы-валатоўкі, «Рагнедзін курган» на востраве месца адпачынку «Залатая пяскі». І ўсё гэта ў ландшафтным заказніку «Сінша». Сёлета ў Расонскім агратурыстычным рэгіёне з'явіўся новы ўнікальны маршрут для аматараў экатурызму — сцяжына праз верхавое балота ў заказніку «Чырвоны Бор». Назва маршруту — «Гаць». Але гэтую дарогу пройдуць найперш тыя, хто свой адпачынак правядзе ў вёсцы Клясціцы, у якой акрамя вядомай «Сядзібы Хорань», з'явіўся яшчэ некалькі вясковых турыстычных гатэляў. Мне ж давялося стаць першым журналістам, які прайшоў па навастворанай гаці. Скажу шчыра: гэта проста клас!

Расонскі раён. Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара.

НЕ ЕШ — ПАМРЭШ!

У некаторых краінах атрутныя стравы лічацца рэдкімі дэлікатэсамі. Аматыры паказваюць нервы падчас звычайнага абеду на ўсю моц гуляюць у «рускую рулетку» са змеіцавам уласнай талеркі. І выйгрыш далёка не заўсёды на іх баку.

1. Адна кропля яду, які змяшчаецца ў рыбе фугу, здольная выклікаць поўны параліч цела, а потым і смерць. Аднак у Японіі гэтая рыба лічыцца вядомым дэлікатэсам. Мастацтва падрыхтоўкі гэтай стравы вучацца гадамі: атрутнае часткі рыбы — ікру, печань — трэба выдаліць такім чынам, каб яд не трапіў у мяккаць. Нават самая малая памылка шэф-кухара можа каштаваць жыцця кліента. У Японіі штогод рэгіструюць больш за 10 выпадкаў атручвання рыбай фугу.

2. «Сан Нак Джы» або папросту страва з жывога васьмінога — папулярны дэлікатэс у Карэі і Японіі. Ніякі адмысловыя кулінарныя традыцыі васьмінога падаецца да стала яшчэ жывым, і ўвесь сэнс у тым, каб адправіўшы ў рот шчупальцы, якія яшчэ выгнаюцца, пражаваць і праглынуць іх і не падавіцца. Кожны год у Паўднёвай Карэі гіне каля 6 аматараў экзотыкі — душыцца шчупальцамі.

3. Касава — расліна, якая выкарыстоўваецца ў шматлікіх краінах для прыгатавання традыцыйных страў і мукі. Аднак калі яе не вымыць перад выкарыстаннем або напярэдня папрыгатаваць, яна можа стаць смяротна небяспечнай: карані і лісце касавы ўтрымліваюць смяротны яд цяжкіх металоў.

4. Гіганцкая жаба-бык — гапоўны дэлікатэс Намібіі. Мясцовы жыхары ўжываюць падрыхтоўкі падобны на падрыхтоўку рыбы фугу: акуратна выдаліўшы атрутныя часткі, можна пазбегнуць атручвання.

Экзотыка

У ежу ўсё часткі зямнаводнага, акрамя ўнутраных органаў. У астатнім свеце гатуюць толькі жабыныя лапкі, бо скура і вентрыцы дарослай жабы ўтрымліваюць яд, здольны ўлучыць дні вывесці са строю печань здаровага чалавека.

5. Фрукт Аскее — родом з Заходняй Афрыкі, шырока выкарыстоўваецца ў традыцыйнай кухні Ямаікі. Знешне ён вельмі падобны на звычайную грушу, толькі чырвонага колеру. Збіраць яго трэба ў строга вызначаны час, пасля таго як фрукт раскрасецца і ў сярэдзіне плода можа будзе бачыць яго насенне.

6. Гэты насельнік Індыйскага акіяна — далёкі сячэ рыба фугу. Мясцовыя рыбакі паймаўшы выдаліць атрутныя часткі рыбы: луску, печань і рэпрадукцыйныя органы. Яд, які змяшчаецца ў іх, выклікае спыненне дыхання і параліч.

7. Гіганцкая атрутна медза водзіцца каля берагоў Японіі. Асноўная яе здабыча — тунец, што выклікае перабор з яго пастайкам на рынку. Каб пазбегнуць праблем са здабычай тунца, з гіганцкай атрутнай медзы зрабілі дэлікатэс і пачалі есці і яе. Прынцып зрабілі дэлікатэс і пачалі есці і яе. Прынцып зрабілі дэлікатэс і пачалі есці і яе.

Шайбу, шайбу! УЗІН ФЛЕМІНГ ВЕРЫЦЬ У ПЕРАМОГУ «ДЫНАМА» Ў КХЛ

Учора канадскі хакейны спецыяліст Узін Флемінг расказаў журналістам аб сваіх уражаннях ад прыезду ў Мінск і падзяліўся думкамі наконт выступлення беларускага клуба ў Кантынентальнай хакейнай лізе. Ці ўзначаліць ён мінскае «Дынама», канчаткова высветліцца ў сераду. Праўда, падпісанне кантракта — толькі фармальнасць. Флемінгу засталася толькі ўладзіць некалькі спраў за акіянам.

— За тры дні майго знаходжання ў Беларусі ў мяне толькі прыемныя уражання аб горадзе і ад стварэння каманды «Дынама-Мінск», — прысягаўся настаўнік. — Мы правялі канструктыўны перамовы з Беларускай федэрацыяй хакея. Аднак мне яшчэ патрэбны час, каб усё падрыхтаваць да пераезду ў Беларусь.

Аб рабоце ў Беларусі Флемінг даведаўся ад сваіх заакеянскіх калегаў — Курта Фэйзэра і Глена Хэнла. Прапанову ўзначаліць «Дынама» ён атрымаў у сакавіку. «Курт і Глен станюць аджудкалі аб Беларусі і казалі, што ў мяне ёсць цудоўная магчымасць папрацаваць тут, — сказаў канадзец. — Тое, што я пабачыў у Мінску, сам горад мне вельмі спадабаўся. Думаю, што тут мне будзе камфортна, бо, гуляючы на вуліцах, я адчуў добрую атмосферу». Акрамя хакейнай інфраструктуры гасця цікавілі і гандлёвыя цэнтры, якія ён спецыяльна наведваў па просьбе жонкі. «Яна, як усе жанчыны, любіць магазіны, — заўважыў Флемінг. — Дома я скажу жонцы, што ў яе будзе самая пазыўная ўражанні ад шоппінгу ў Мінску».

Клуб «Дынама» пакуль фарміруецца, вядуцца перамовы з ігракамі, якія будуць гуляць у базавай камандзе нацыянальнай зборнай. Аднак праца з нуля не паляе Флемінга. «Так, гэта вельмі складна, але ў мяне няма ніякага страху. Я павінен перагледзіць бальшышчыю, што спачатку «Дынама» прыйдзецца цяжка будзіць і паражэнні. Аднак я перакананы, што аднойчы беларуская каманда стане чэмпіёнам КХЛ».

Трэнер ужо расказаў аб сваёй канцэпцыі фарміравання «Дынама»: патрэбна стварыць моцную каманду, прычым не забываючы і на малых беларускіх хакеістаў, каб лапаціцца аб рэзерве зборнай. Аднак Флемінг не супраць і запрашэння ў клуб некалькіх добрых легіянераў — шведаў, фінаў, расіяна.

Трэнер «Дынама», нагадаю, стане своеасаблівым выканаўчым абавязкі галоўнага настаўніка нацыянальнай зборнай у яго адсутнасць (Глен Хэнлан будзе працаваць з беларусамі толькі ў час чэмпіянату свету. — Аўт.). На гульні беларусаў на першынстве планеты ў Канадзе Флемінг паглядзець не мог, бо яго

ВЫПІСВАЙЦЕ «ЗВЯЗДУ» НА ІІ ПАЎГОДДЗЕ 2008 ГОДА З БЯСПЛАТНЫМІ ўКЛАДКАМІ

МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ	СВАЯ СПРАВА	ЖЫЯНДОЛЯ
ЧЫРВОНЫЯ	КУПІ ЛЕПШАЕ!	Краіна здарова
ЗВЯЗДА	ТАВАРЫ ПАСЛУГІ ЦЯНЫ	
ДЛЯ ІНДЫВІДУАЛЬНЫХ ПАДПІСЧАЎ	63850	9200 рублёў на месяц 27600 рублёў на квартал 55200 рублёў на паўгоддзе
ДЛЯ ВЕТЭРАНАЎ ВАВ І ПЕНСІЯНЕРАЎ	63145	8700 рублёў на месяц 26100 рублёў на квартал 52200 рублёў на паўгоддзе
ДЛЯ ВЕДАМАСНЫХ ПАДПІСЧАЎ	63858	14700 рублёў на месяц 44100 рублёў на квартал 88200 рублёў на паўгоддзе
ВЕДАМАСНАЯ ПАДПІСКА ДЛЯ ўСТАНОВ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ, МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І МІНІСТЭРСТВА АХОВЫ ЗДОРОВ'Я	63239	13400 рублёў на месяц 40200 рублёў на квартал 80400 рублёў на паўгоддзе
ПАДПІСКА «ДА ЗАПАТРАБАВАННЯ» (праз кіёскі Мінгарсаюздруку)		
ДЛЯ ІНДЫВІДУАЛЬНЫХ ПАДПІСЧАЎ	63850	7700 рублёў на месяц 23100 рублёў на квартал 46200 рублёў на паўгоддзе
ДЛЯ ВЕТЭРАНАЎ ВАВ І ПЕНСІЯНЕРАЎ	63145	7230 рублёў на месяц 21690 рублёў на квартал 43380 рублёў на паўгоддзе
ДЛЯ ВЕДАМАСНЫХ ПАДПІСЧАЎ	63858	10330 рублёў на месяц 30990 рублёў на квартал 61980 рублёў на паўгоддзе
ВЕДАМАСНАЯ ПАДПІСКА ДЛЯ ўСТАНОВ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ, МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І МІНІСТЭРСТВА АХОВЫ ЗДОРОВ'Я	63239	9760 рублёў на месяц 29280 рублёў на квартал 58560 рублёў на паўгоддзе

ЗАВЕРЭНО
Дырэктарам Дэпартамента па цэнным бумагам Міністэрства фінансов Рэспублікі Беларусь Гальперным А. Л.
30.05.2008

Паритетбанк

УТВЕРЖЕНО
Наблюдательным Советом ОАО «Паритетбанк»
29.04.2008 г., протокол № 5

КРАТКАЯ ІНФОРМАЦІЯ аб откритої продажы облигацый Открытого акционерного общества «Паритетбанк» второго выпуска, обеспеченных обязательствами по возврату основной суммы долга и уплате процентов по предоставленным кредитам на строительство, реконструкцию или приобретение жилья под залог недвижимости

- 1. Полное и сокращенное наименование эмитента (на белорусском и русском языках):**
На белорусском языке: — Открытое акционерное товарищество «Парытэцбанк»; сокращенное — ААТ «Парытэцбанк».
На русском языке: — Открытое акционерное общество «Паритетбанк»; сокращенное — ОАО «Паритетбанк».
- 2. Дата и номер государственной регистрации эмитента и наименования органа, его зарегистрировавшего:**
ОАО «Паритетбанк» зарегистрировано Национальным банком Республики Беларусь 02 июля 1992 г., регистрационный № 5.
- 3. Место нахождения эмитента, телефон, факс, электронный адрес (e-mail):**
Юридический и почтовый адреса: 220090, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Гамарника, д. 9, корп. 4; телефоны: (017) 288 32 48, 288 32 49. Факс: (8017) 288 38 47; e-mail: info@paritetbank.by.
- 4. Сумма зарегистрированного уставного фонда:**
Размер зарегистрированного уставного фонда составляет 93 368 435 202 (Девяносто три миллиарда триста шестьдесят восемь миллионов четыреста тридцать пять тысяч двести два) рубля.
- 5. Наименование периодического печатного издания, в котором будет публиковаться бухгалтерская отчетность эмитента в составе, определенном пунктом 9 Инструкции о порядке представления отчетности и раскрытия информации участниками рынка ценных бумаг, утвержденного постановлением Комитета по ценным бумагам при Совете Министров Республики Беларусь от 16 декабря 2005 г. № 10/П «О некоторых вопросах представления отчетности и раскрытия информации участниками рынка ценных бумаг», и сроки ее публикации:**
Периодическое печатное издание — газета «Звязда»; Сроки опубликования — не позднее 25 апреля года, следующего за отчетным.
- 6. Место, время и способ ознакомления с более подробной информацией (проспектом эмиссии облигаций):**
С более подробной информацией и Проспектом эмиссии именных неконвертируемых дисконтных бездокументарных облигаций второго выпуска Открытого акционерного общества «Паритетбанк» можно ознакомиться начиная с даты публикации в средствах массовой информации текста данной краткой информации об открытой продаже облигаций по адресу: 220090, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Гамарника, д. 9, корп. 4 с 9.00 до 16.30, а также на Интернет-сайте эмитента в сети Интернет по адресу: <http://www.paritetbank.by/>.
- 7. Дата принятия решения о выпуске облигаций и наименование органа, принявшего это решение:**
Решение о выпуске облигаций принято Наблюдательным Советом ОАО «Паритетбанк» 29.04.2008 года, протокол № 5.
- 8. Форма выпуска облигаций, объем эмиссии, количество облигаций:**
Облигации выпускаются в форме записей на счетах. Объем эмиссии облигаций составляет 5 000 000 000 (Пять миллиардов) белорусских рублей. Количество облигаций — 50 000 (Пятьдесят тысяч) штук. Вид облигаций — именные неконвертируемые дисконтные бездокументарные. Серия «ПБ-2», номера «000001-050000».
- 9. Номинальная стоимость:**
Номинальная стоимость облигаций — 100 000 (Сто тысяч) белорусских рублей.
- 10. Цель выпуска облигаций:**
Средства, полученные эмитентом от выпуска облигаций, направляются на рефинансирование ранее выданных кредитов на строительство, реконструкцию или приобретение жилья под залог недвижимости.
- 11. Период проведения открытой продажи облигаций:**
Открытая продажа облигаций производится с 4 июня 2008 г. по 19 ноября 2008 г., но не ранее государственной регистрации облигаций и публикации текста краткой информации об открытой продаже облигаций в периодическом печатном издании.
- 12. Место и время проведения открытой продажи облигаций:**
Открытая продажа облигаций производится в ОАО «Белорусская валютно-фондовая биржа» (г. Минск, ул. Сурганова, 48а) в соответствии с Типовыми условиями обращения негосударственных ценных бумаг в ОАО «Белорусская валютно-фондовая биржа» (решение Правления ОАО «БВФБ» от 19.12.2007 № 119) в рабочие в Республике Беларусь дни и (или) на внебиржевом рынке.

Владельцы облигаций обязаны прекратить все сделки с облигациями за 5 рабочих дней до наступления срока погашения. Эмитент осуществляет списание денежных средств со своего счета по реквизитам владельцев в погашение облигаций в дату погашения облигаций. Обязанность по погашению облигаций считается исполненной с момента списания денежных средств со счета эмитента по реквизитам владельцев облигаций.

В случае отсутствия в реестре владельцев облигаций данных о счетах владельцев облигаций в белорусских рублях, открытых в уполномоченных банках Республики Беларусь, а также в случае, если реестр содержит ошибочные банковские реквизиты, сумма, подлежащая выплате, выплачивается путем депонирования на счете эмитента до непосредственного обращения владельца облигации. Проценты по депонированным суммам не начисляются и не выплачиваются.

15. Размер или порядок определения размера дохода по облигациям, условия его выплаты:
Дисконтные облигации продаются по цене ниже номинальной стоимости. Цена продажи одной облигации устанавливается ежедневно. Доход по облигациям (дисконт) — разница между номинальной стоимостью облигации и фактической ценой ее продажи. При расчете суммы дохода доход начисляется за каждый календарный день года. Выплата дохода по облигациям осуществляется единовременно при погашении облигаций. Доходность по дисконтным облигациям рассчитывается по следующей формуле:

$$P = \frac{(H - C) \times 365 \times 100}{C \times T}$$

где:
P — доходность по дисконтным облигациям (процентов годовых);
H — номинальная стоимость дисконтных облигаций (белорусских рублей);
C — цена продажи дисконтных облигаций (белорусских рублей);
T — срок обращения дисконтных облигаций данного выпуска (дней).

С = C + \frac{C \times P \times K}{365 \times 100}

где:
C — текущая стоимость облигации (белорусских рублей);
C — средневзвешенная цена дисконтных облигаций, сложившаяся при размещении данного выпуска облигаций на аукционе или цена, определенная эмитентом (белорусских рублей);
P — доходность по средневзвешенной цене облигаций, сложившаяся при их выпуске;
K — количество дней обращения дисконтных облигаций данного выпуска.

Количество дней обращения данных облигаций определяется со дня их первичного размещения на аукционе или со дня определения цены первичного размещения эмитентом до дня расчета их текущей стоимости. При этом день размещения (или день определения цены эмитентом) и день расчета текущей стоимости облигаций считаются одним днем.

При определении текущей стоимости и цены продажи облигации расчет дохода производится по каждой облигации с округлением в соответствии с Правилами начисления процентов в банках Республики Беларусь, утвержденными постановлением Совета директоров Национального банка Республики Беларусь 29.12.2006 № 31.3г.

16. Условия и порядок возврата средств инвесторам при запрете выпуска облигаций Департаментом по ценным бумагам:
Эмитент производит возврат средств не позднее 10 рабочих дней со дня запрета выпуска облигаций Департаментом по ценным бумагам.

17. Дата и номер государственной регистрации облигаций:
«30» мая 2008 г. № 5-200-02-0146.

18. Информация об обеспечении облигаций: основная сумма долга по кредитам, выданным банками на строительство, реконструкцию или приобретение жилья под залог недвижимости:
Обеспечением облигаций являются обязательства физических лиц по возврату основной суммы долга и уплате процентов по предоставленным ОАО «Паритетбанк» кредитам на строительство, реконструкцию или приобретение жилья под залог недвижимости. В соответствии с действующим законодательством эмиссия облигаций на любую дату до их погашения (досрочного погашения) не должна превышать 70 процентов основной суммы долга по кредитам на жилищное строительство. Эмитент осуществляет выпуск облигаций в пределах данных ограничений.

Председатель Правления С.Л. Панковец
Главный бухгалтер М.М. Абраменко

Лицензия на осуществление банковской деятельности
Национального банка Республики Беларусь от 27.10.2006 г. № 5.

Считать недействительными страховые полисы по добровольному страхованию от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу серии БМ, форма 2РН, 2РП, № 0022741, 0022743, 0022744, 0022745, 0022747, 0022760, 0022786. Белкоопстрах.

Организация сдает в аренду
ТОРГОВО-ПРОИЗВОДСТВЕННОЕ ПОМЕЩЕНИЕ
в г. Молодечно (центр), 2-этажное, 1400 кв. м, охрана, стоянка, коммуникации по цене 3 евро кв. м.
Тел. 8 029 364 76 37. УНН 600414766

РУПП «Мебельная фабрика «Восход»
(Минский р-н, Острошицкий Городок, ул. Ленина, 1)
предоставляет в аренду помещения площадью 106,7 м² в административно-бытовом корпусе на 1 этаже.
Тел. 5072180, 5072245, факс 5072448. УНН 600688850

Увага!
Праводзіцца падпіска на друкаваныя сродкі масавай інфармацыі на ІІ паўгоддзе 2008 года

Нашы паслугі па падпісцы:

- падпіска на абанементную скрыню
- падпіска на даму
- дастаўка да кватэры з уручэннем «з рук у рукі»
- падпіска праз Інтэрнэт
- магчымасць аплата пры дапамозе
- пластыкавых картка
- прыём падпіскі па факсу для юрыдычных асоб

Падрабязную інфармацыю вы можаце атрымаць у любым аддзяленні паштовай сувязі ці па тэлефонах у г. Мінску:
222-72-17, 293-55-95, 227-20-31

Брэсцкі філіял (8-0162) 200-804
Віцебскі філіял (8-0212) 476-139
Гомельскі філіял (8-0232) 715-342
Гродзенскі філіял (8-0152) 757-159
Мінскі філіял (8-017) 222-75-65
Магілёўскі філіял (8-0222) 310-882

Складаны і непрадказальны, у пэўнай ступені небяспечны ў энергетычных адносінах шлях вясельнага картэжа ад храма і да хаты бацькоў нявесты ўшчасліва завершаны. Усе перашкоды, узведзеныя аднавіясоўцамі, і іспыты, наладжаныя бацькамі перад парогам хаты, засталіся ззаду. Аднак перад маладымі паўстае яшчэ адна перашкода. (Яна не бачная воку чалавека, але ўсе прысутныя пра яе добра ведалі.) У якасці апошняй мяккі і, адвадана, яшчэ аднаго іспыту выступаў (у прамым і пераносным сэнсе) парог хаты. На Палесці лічылі, што адзін з маладжонаў хутка можа памерці, калі па якой-небудзь прычыне пасля вячання яны ўвойдуць у памяшканне праз розныя дзверы.

Парог — адна з самых сакральных зонаў у прасторы духоўнага космасу сялянскага жылля. У артыкуле, прысвечаным сватанню, мы падрабязна расказвалі пра месца і сакральныя функцыі парога ў традыцыйнай культуры беларусаў. Аднак яшчэ раз нагадаем, што з пункту гледжання сімволікі чалавека жылля парог уасаблівае зону смерці, мікрасферу своеасаблівага прыстанішча памерлых продкаў. Таму адносіны да парога заўсёды былі асцярожнымі і паважлівымі. Жанчына нікога не падаць суседцы цераз парог, а мужчыны не падаюць руку адзін аднаму для прывітання; цяжарнай жанчыне нельга было станавіцца і садзіцца на парог. Зразумела, што і ў кантэксце вясельна гэтае сакральнае месца надзялялася самым высокім абрадавым статусам.

Жанчына сярэдніх гадоў распаўвадае: «Мы з жаніхом пераступалі парог хаты пасля рэгістрацыі шлюбу ў ЗАГСе, я зачаліся падалам сукенкі за парог і раздарала яе. Што б гэта магло значыць? З тако часу ўжо прайшло сем гадоў, а з памяццю не выходзіць». Мы задаём пытанне, каб удакладніць сітуацыю: «Скажыце, а як у вас прайшла першая роды?» Адказ быў кароткім, але паказальным: «Роды былі цяжкімі, мне зрабілі кесарава сячонне.» Разарваны ніз сукенкі заглядзя, задоўга да нараджэння дзіцяці прадказваў, што здарэння падчас роду.

Другі выпадак у эмацыянальным плане яшчэ больш востры і драматычны. «Мы з жаніхом заходзілі ў хату, за намі ішлі шафер і шаферка. На самым парозе (!) шафер зазяваў і наступіў на падол майс сукенкі. Я зрабіла крок наперад, а кавалек сукенкі, які апынуўся пад нагой хлопца, так і застаўся на парозе». Што мог сімвалізаваць вырваны кавалек тканіны ў загаданай абрадавай сітуацыі? У адказ на некаторыя нашы ўдакладненні было сказана наступнае: «Першая цяжарнасць — выкідкі на пятым месяцы, другое дзіця нарадзілася праз дзевяць месяцаў нежывым, і толькі трэціце прайшло ў гэты свет здаровым». Толькі праз такі воўс баючы вопыт нашых папярэднікаў і сучаснікаў мы можам усур'ёз зразумець тэму перасцёржкі, якія тычыліся паводзінаў маладых у адной з самых сакралізаваных зонаў хаты.

Узводзіць масты... НАД РАКОЮ ХАРОНА

З гэтых апісаных лагічна вынікае, што народны абрад сустрэчы маладых павінен быў абацліва выключыць любую магчымасць нават

мастком, па якім маладыя ўвойдуць у хату, не сударанаючыся з «зонай смерці». У дадзеным выпадку, вядома ж, перш-наперш трэба было сцерагчы нявесту, якая павінна была стаць прадаўжальніцай роду жаніха. Каб выключыць любую магчымасць кантакту з парогам, жаніх браў нявесту на рукі і пераносіў цераз парог.

Яшчэ раз звяртаем увагу нашых

хросныя бацькі прынеслі дзяўчынку дадому пасля яе храмавага хрышчэння, прыпыніліся перад самым парогам і... літаральна на адно імгненне паклілі немаўля на парог, які быў папярэдне засланы кажухою. Па другі бок парога стаялі родныя бацькі дзяўчынікі — яны хуценка падахлілі дзіця на рукі і панеслі ў хату. Тое немаўля, якое ў храме прадставілі Богу, зараз паказвалі Роду — старажытнаму пацяткоўцу сённяшніх гаспадароў хаты.

Аднак мінуў час... Дзяўчыну пераапраганулі ў адзенне нявесты. У абрадавай сітуацыі гэта значыць, што ў храме была засведчана рэальная «смерць» дзяўчыны (добра вядомай продкам) і яе сімвалічнае перанараджэнне ў статусе жонкі прадстаўніка зусім іншага роду. А таму яна станаўлася невадомай, незазнавальнай для свайго роду. Але ж класі яе на парог (як некалі ў дзяцінстве) сэнсу ўжо не было, таму што літаральна праз дзень яна павінна назаўсёды пакінуць бацькоўскі дом. І тады, каб не нашкодзіць ёй як будучай маці-рожаніцы, трэба было выключыць любую магчымасць непрадбачанага кантакту з парогам, каб яна не страціла функцыю дзетанараджэння (нагадаем: мыць нябожчыню магла толькі тая жанчына, якая ўжо страцілі прыродны дар прадаўжэння роду) і асабліва не нашкодзіць з'яўленню на свет першаму немаўляці.

Нявеста, якую толькі што ўнеслі ў хату, павінна была хуценка падняць ручнік-мошкі, каб больш ні адзін чалавек не змог прайсці па ім.

У сімволіцы сямейных абрадаў, у якіх пераходзіў з аднаго статусу ў іншы надавалася вялікая увага, «мошт» набываў асабліва важнае значэнне. Ён быў тым няўлоўным памежжам, у прасторы якога якраз і адбываўся рытуальны пераход. «Масціць масты» — адна з абавязковых умоў выканання розных абрадавых дзеянняў і асабліва святончых вярхоў. Іншы раз наймаверна здзіўляўся, калі пачынаў разумець, як мудрагелна і сімвалічна ўсё было пераплачана ва ўвясненых нашых продкаў аб гэтым неспазнаным свеце. Убачыце сабе, што прарыў у той таямніцы свет быў магчымым пры дапамозе спецыфічнага інфармацыйнага маста, які нейкім незразумелым чынам яднаў сэрцы закаханых людзей.

Адвадзача, масток паміж лясамі дзяўчынай, яна шматразова дэкаравалася да парога, магла нават пацягчы на ім і нічога не здаралася. Гэта не выклікала ніякіх «непазразуменняў» ні з боку памерлых, адзіваў іх да дзеда даўно «падкарэктвалі» б паводзінах маладых прадстаўнікоў свайго роду.

Справа ў тым, што да вячэ адле правілася дачка дадзенага — бацькоўскага — роду, якую ў свай час «далучылі» да роднага парога, «пазнаёмлілі» з продкамі з дапамогай спецыяльнага рытуалу. Узгадайце:

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК. (Працяг будзе.)

Ведзьма — такое незвычайнае імя ноціць рэчка, якая працякае праз Ляхавічы, дзе былі зроблены гэтыя фотаздымкі.

На рэчцы Ведзьме клёў на дзіва: Клоў усё і на ўсё. Тут шчупакі, як кракадзілы, і акуні, як парасці!

На рэчцы Ведзьме ўсім шанцуе, З Фартунай тут сяброуюць змалку — Але глядзі, бо зарчыце Зеленавокая русалка. Тады ўжо, лічы, да скону Сніць будзе гэтыя абшары І не расказваць нікому, Якія тут адведду чары.

ДАРОГА ДА ПУШКІНА

Летам 1944 года наша дывізія займала абарону ў раёне Пушкінскіх гор. Праціўнік замацаваў там грунтоўна. Да таго ж нашы артылерысты, нават снайперы, атрымалі загад весці толькі прыцэльны агонь, каб не пашкодзіць пабудовы і дрэвы завадніка. Здавалася, мы бералі не іх, а самога Паэта.

Калі вораг быў выбіты, убіты, што зрабілі фашысты. Ад доміка музея засталіся толькі разваліны, домік нянькі Арыны Радзівонаўны быў разабраны для будаўніцтва бліндажоў. У Міхайлаўскім парку ўсюды былі раскіданы міны, валяліся знявечаныя дрэвы. Пад 300-гадовым дубам-патрыярхам быў абсталяваны дот. Святгароўскі манастыр узарваны. Вакol яго валяліся абразы святых з прастэрэльнымі лікамі — дзікуны практыкаваліся ў стральбе. Быў зямінраваны нават магільны капец паэта. Яго не паспелі ўзарваць.

...Пасля вайны пушкінскія мясціны адноўлены. Жывы 300-гадовы дуб, апеты паэтам. Захаваўся 300-гадовае алей Керн. А вось Елка-Шацёр загінула ад ран як салдат.

Бясчынным патаком ідуць удзячныя нашадкі да святых пушкінскіх мясцінаў. А я гэтымі днямі ўспамінаю, як летам 1944 года мы давалі клятву адмошчы і знішчыць фашызм.

Іван ТКАЧОЎ, кавалер ордэна Славы 3-й ступені, былы фантаны снайпер.

ТЭХНІЧНА-МУЗЫЧНАЯ ГАРМОНІЯ

Шасцідзесяцігадовы юбілей адзначаў Народны духавы аркестр Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта.

Сваю гісторыю аркестр пачаў у пасляваенны 1948 годзе. А ў 1980 годзе, калі ім кіраваў Юрый Сямёнаў, аркестр атрымаў званне народнага. Шасцідзесяты год свайго нараджэння калектыв сусутраў пад кіраўніцтвам Паўла Крывыхіжы. Сёння ўсе музыканты — студэнты БНТУ. Юбілей адзначылі святончым канцэртam, на які з вышавальнымі выступленнямі прыйшлі амаль усе калектывы мастацкай самадзейнасці БНТУ. Гэта і народная харавая капэла, і ансамбль народнай песні «Каханачка», і народны аркестр скарпачоў.

«Летка-Енка», «Полька», «Г усарскі марш»... Прагучалі класічныя творы, рамантычныя вальсы і лацінамерыканскія матывы.

Таццяна ДАНИЛУШКІНА.

ГЛХУ «Василевичский лесхоз»

ізваецца о проведениі процедуры запруса ценовых предложений на закупку нового автомобиля марки «Фольксваген Пассат В6», с дизельным двигателем, объемом 2,0 л.

Ориентировочная стоимость закупки: 80 000 000 бел. руб.

Срок предоставления ценовых предложений 10 дней с момента опубликования объявления на тел./факс заказчика с последующим предоставлением оригинала.

В день получения тел./факса Заказчик обязуется направить запрос ценовых предложений каждому Поставщику.

Контактные телефоны: тел./факс 8 023 40 2 47 50, 8 029 346 05 89.

УНП 490000683

У суд Рэчыцкага раёна Гомельскай вобласці паступіла заява аб прызнанні памерлым Бандаронка Юрыя Леанідавіча, 17 лютага 1967 года нараджэння, ураджэнца Рэчыцкага раёна Кістанайскай вол. Казахстана, апошняе вядомае месца жыхарства: Гомельская вол., Рэчыцкі р-н, в. Дварэц, вул. Садовая, 22.

Просьба да ўсіх грамадзян і юрыдычных асобаў, якія маюць звесткі пра Ю.Л. Бандаронка, паведаміць іх суду Рэчыцкага раёна на працягу двух месяцаў з дня апублікавання аб'явы.

КРЭМАШ

ШТОТЫДНЭВЫ РЭКЛАМНЫ ВЫПУСК №16 (584)

ПРЫВАТНЫЯ АВЕСТКІ

ПРАДАЕЦЦА
■ Суперліман 2000 кг за гадзіну, надгара.
Тэл.: 8 017 253 55 40, 8 029 637 70 54.
■ «Мерседэс 124 Е», 2,0Д, 1994 г.в., чорны.
Тэл. 8 029 681 24 38.
■ Прадаецца танна. Шафа трохстворкавая, вытворчасць Польшчы, без антрэсолі, папярэдня пад'яз. 8 (017) 334-91-84, 8-0293-26-51-55
■ ВАЗ-2105, 1985 г. в., 1,56, чырвоны, 550 у.а.
Тэл. 8 029 757 99 50.
■ Дом у Чарвн.
Тэл. 8 017 503 06 78.
■ «Фольксваген-Пасат», ДТ, 1987 г. в., седан, шэры.
Тэл. 8 029 767 91 49.
■ 2-пакатая кватэра ў Мінску, вул. Асіпенкі-18, 4/5 к, 42/23/6,5. Пакоі асобныя, сумешчаны с/в, падлога — дошкі, кладкоўка, балкон, тэлефон, 83000 у.а., торг.
Тэл.: 8 017 233 33 40, 8 029 325 67 07.
■ Частка дома, які будзеца ў Брэсцкім р-не (з майстэрняй — пастаная справа сямейнаму, без ш/звычак).
Тэл. 8 029 801 69 81.
■ Дом на паравоз або пад дачу ў Мядзельскім р-не.
Тэл. 8 017 97 38 170.
■ Брус абразны, цэгла, батарэй, адлівы, вокны, кухня «Вясна», газ, пліта, кіслародны балон.
Тэл. 8 017 17 34 653.
■ «Аўдзі-80», 1986 г. в., б.г., выдатны стан, прабег 230 000 км.
Тэл.: 8 017 202 03 37, 8 029 136 07 17.
■ Млын-драблкі, 380 В, 3,0 кВт; клубніярэзка, 380 В, 2,2 кВт.
Тэл. 8 029 123 97 24.
■ Збожжаўборачны камбайн СК-5 «Нва».
Тэл. 8 029 776 81 11.
■ Драўляны дом. Есць склеп, калодзец, сад, агарод. Кошт 1500 у.а. Мядзельскі р-н, Свірскі с/с, в. Варашылькі.
Тэл. 8 017 97 37 417.
■ Аўташыны «Матадор» 4 шт. у

Жыццёвыя гісторыі БОГ УЗЯЎ — БОГ ДАЎ

«Бог даў — Бог узяў», — кажуць людзі. Калі хочыць падкрэсліць, што не варта наракаць на Бога, калі нешта страціш: на усё Яго воля, і усё, што ты маеш — Ягонае, Богава, дадзенае табе ў карыстанне. А ты ім валодаеш роўна да таго часу, пакуль Усявышняму гэта трэба. І пакуль распрадаваешся дадзеным па Яго волі...

Але чым больш жыву на свеце, тым больш пераконваюся, што і адваротны бок медала, ці ў дадзеным выпадку — народнай мудрасці — мае месца быць. Колькі разоў даводзілася бацьчы, што Бог, калі нешта забірае, то і дае потым узяць. Асабліва калі бярэ на добрае, міласэрнае. Нават не тое, не бачна, а дае магчымасць адцаць, зрабіць добра рую справу.

...Студэнтка вярталася ў сталіцу, ездзіла на выхадныя на пабыўку дахаты. Уся таякая сучасная, як маладыя кажуць, «упакаваная»: куртка на ёй бліскачая, кароценькая, боцікі доўгія, яшчэ зусім дзіцячыя ёе востранкія каленцы прыкрываюць, штонкі модныя. Ярка запленік, відаць, добра прыгруканы матулінымі прысмакамі, у рuce дарогі мабільны трымае, пра нешта весела гаворыць, смаецца. Ну, вядома, у добрым настроі: з поўнай сумкай смакаты ў інтэрнат вяртаецца, з сяброўкамі баві наладзіць — у кашальку ўжо ж таксама не вечер свічча, як па дарозе дахаты, калі грошай ледзь-ледзь хапіла на білет, бацькі парупіліся, каб дачушка і выглядала не горш за іншых, і не галадала...

З цяжкай саскочыла, у падземку пабегла: час позні, інтэрнат васьмью зачыніцца, паспець трэба. Ды краем вока бабальку згледзела: старонкую, сухенкую. Тая стаяла пад табло з раскладам цягнікоў і плакала, неяк зусім па-дзіцячы суньміком кулачком выцірала выцвілены да нябеснага блакіту вочы. І было ў хуценкай постаці, у разгубленых, распачных вачох нешта такое шчымыла-роднае, што дзяўчына, хоць і спыталася, міжволі прыпынілася.

— У вас нешта здарылася? — падышла яна да бабুলі.
— Ох, дзеткі, не ведаю, што і сказаць, — заплакала бабуля яшчэ мацней. — З балыньці я вяртаюся, з Баруляйнаў. Больш за месяц там пражыла. Так, здаецца, добра грошы разлічыла, яшчэ і з запасам, а тут усё падаражэла, пакуль я лячылася. Не маю як дахаты даехаць, на білет не хапае. Пазычыць няма ў каго, нікога знаёмага тут не маю. А мільсцуну прасіць саромеюся — як можна?

У моднай студэнткі душа была добрая, спагадлівая. «Падумаеш, не куплю пакуль тую памаду, што прыгледзела надоечы. Да ступенды пачакае! А гэтая бабуля так падобная на маю... І казі, мусіць, гэтак жа напеўна сваім унуткам расказвае, і калыханкі спявае...»

Дзяўчына дастала з кашалька дваццатку, выдзеленую матуляй звыш звычайнай нормы з наказам «Купіш сабе што-небудзь на паміць з майёй зрэмлі» і падала бабুলі:

— Гэтага вам хоціць, каб даехаць дахаты?
— А дзетачка! — запрэчылася бабуля. — Не трэба, навошта? Ты ж можа, сама галодная потым сядзець будзеш! У япачкаю, мо раптам каго знаёмага сустрэну...

— Не буду я галадаць, — весела засмяялася студэнтка. — Вунь колькі мама ўсяго наварыла-напаяла — не дацгнучы! Надуюга хоціць.

Сунула старой у рукі грошы і пабегла ў метро, не слухаючы падзкі і абцягнуй абавязкова памаліцца за яе — спынялася...

...А назутару, вяртаючыся з занятаў, я ўваходу ў краму, дзе нагледзела сабе наймаднейшую памаду — хацела пераканацца, што тая яшчэ ляжыць, чакае яе стыпенды — раптам выпадкова падкалупіла вострым носікам боцка нейкую паперку і са здзіўленнем разгледзела, што то была пяцідзесяціцтыя купюра. Дзяўчына падняла яе, па-стаяла нейкі час — мо нехта няйданна згубіў, зараз вернецца шукаць. Хоць паперка была добра прыцарушана снегам, відаць, ляжала тут самае маляе з вечара.

Так нікога і не дакачушыся, студэнтка паіснула плячмына, перафразіравала ў думках любімую бабুলіну прыказку «Бог узяў — Бог даў» — і пайшла купляць памаду. Яшчэ і на торцік, каб адзначыць пакупку з сяброўкамі, засталася.

Ніна РЫБК.

Закон Рэспублікі Беларусь

Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб каштоўных металах і каштоўных камянях»

Прыняты Палатай прадстаўнікоў 10 красавіка 2008 года Адабраны Саветам Рэспублікі 16 красавіка 2008 года

Артыкул 1. Унесці ў Закон Рэспублікі Беларусь ад 21 чэрвеня 2002 года «Аб каштоўных металах і каштоўных камянях» (Нацыянальнае рэсэрт прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2002 г., № 73, 2/859; 2005 г., № 10, 2/1101; 2007 г., № 173, 2/1362) наступныя змяненні і дапаўненні:

1. У артыкуле 8: у абзацы трэцім словы «залатога запасу Дзяржаўнага фонду каштоўных металаў і каштоўных камяней Рэспублікі Беларусь»;

пасля абзаца трэцяга дапоўніць артыкул абзацамі наступнага зместу:

«прымае рашэнні аб выкарыстанні каштоўнасцяў фонду накупленна залатога запасу Дзяржаўнага фонду каштоўных металаў і каштоўных камяней Рэспублікі Беларусь (за выключэннем рашэнняў, прынятых якіх згодна з абзацам трэцім артыкула 8 гэтага Закона адносіцца да кампетэнцыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь), у тым ліку рашэнні:

а) ажыццяўленні продажу каштоўнасцяў фонду накупленна залатога запасу Дзяржаўнага фонду каштоўных металаў і каштоўных камяней Рэспублікі Беларусь, якія прымаюцца Нацыянальным банкам Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з абзацамі пятым — восьмым артыкула 10 гэтага Закона);

у абзацы чацвёртым: словы «каштоўнасцяў залатога запасу Дзяржаўнага фонду каштоўных металаў і каштоўных камяней Рэспублікі Беларусь, а таксама» выключыць;

пасля слоў «не вернуты» дапоўніць абзац словамі «арганізацыямі, якія маюць спецыяльныя дозвол (ліцэнзію) на ажыццяўленне дзейнасці, звязанай з каштоўнымі металамі і каштоўнымі камянямі.»;

2. У абзацы трэцім артыкула 9: пасля слоў «не вернуты» дапоўніць абзац словамі «арганізацыямі, якія маюць спецыяльныя дозвол (ліцэнзію) на ажыццяўленне дзейнасці, звязанай з каштоўнымі металамі і каштоўнымі камянямі.»;

3. У артыкуле 10: абзац трэці выкласці ў наступнай рэдакцыі:

«фарміруе запасы Дзяржаўнага фонду каштоўных металаў і каштоўных камяней Рэспублікі Беларусь і ажыццяўляе аперацыйнае кіраванне ім, у тым ліку прымае рашэнні аб выкарыстанні каштоўнасцяў аперацыйнага фонду залатога запасу Дзяржаўнага фонду каштоўных металаў і каштоўных камяней Рэспублікі Беларусь, па ўзгадненні з Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь прымае рашэнні аб зняцці з уліку выкрадзеных (страчаных) каштоўнасцяў

цыяльна-культурных і іншых патрэбнасцяў Рэспублікі Беларусь.

Дзяржаўны фонд каштоўных металаў і каштоўных камяней Рэспублікі Беларусь складаецца з дзяржаўнага рэзервавага фонду, залатога запасу, аперацыйнага фонду, фонду перапрацоўкі і культурна-гістарычнага фонду.

Дзяржаўны рэзервовы фонд — частка Дзяржаўнага фонду каштоўных металаў і каштоўных камяней Рэспублікі Беларусь, якая фарміруецца Міністэрствам фінансаў Рэспублікі Беларусь з банкаўскіх зліткаў каштоўных металаў, што паступілі ў аперацыйны фонд, у адпаведнасці з зацверджанымі Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь прагнознымі памерамі Дзяржаўнага фонду каштоўных металаў і каштоўных камяней Рэспублікі Беларусь, і якая прызначана для задавальнення экстранных патрэбнасцяў Рэспублікі Беларусь.

Каштоўнасці дзяржаўнага рэзервавага фонду захоўваюцца ў Дзяржаўным сховішчы каштоўнасцяў Міністэрства фінансаў Рэспублікі Беларусь або размяшчаюцца на рахунках у каштоўных металах, адкрытых Міністэрствам фінансаў Рэспублікі Беларусь у Нацыянальным банку Рэспублікі Беларусь.

Залаты запас — частка Дзяржаўнага фонду каштоўных металаў і каштоўных камяней Рэспублікі Беларусь, якая фарміруецца Нацыянальным банкам Рэспублікі Беларусь з банкаўскіх зліткаў каштоўных металаў, набытых на ўнутраным і міжнародным рынках, а якая прызначана для ажыццяўлення фінансавай і знешнеэканамічнай палітыкі дзяржавы, арганізацыі грашово-кредытнага рэгулявання і іншых мэтаў у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Залаты запас уключае: аперацыйны фонд — частка залатога запасу, прызначаная для забеспячэння ліквіднасці Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь па бягучых аперацыях з каштоўнымі металамі. Штогадовае доўга гэтага фонду складае не больш за 25 працэнтаў у залатым эквіваленце ад памеру залатога запасу на 1 студзеня адпаведнага года; фонд накупленна — частка залатога запасу, за выключэннем аперацыйнага фонду, прызначаная для падтрымання залатога запасу ва ўстаноўленых памерах.

Каштоўнасці залатога запасу захоўваюцца ў Цэнтральным сховішчы Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь або размяшчаюцца на яго рахунках (у дэпазітах) у

каштоўных металах на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь і за яе межамі, у тым ліку ў банках Расійскай Федэрацыі.

Змяненне структуры залатога запасу ажыццяўляецца Нацыянальным банкам Рэспублікі Беларусь шляхам набывання каштоўных металаў або правядзення аперацый набывання каштоўных металаў у аперацыйны фонд і продажу каштоўнасцяў з яго (пры ўмове захавання залатога эквіваленту залатога запасу на момант ажыццяўлення аперацыі).

Аперацыйны фонд — частка Дзяржаўнага фонду каштоўных металаў і каштоўных камяней Рэспублікі Беларусь, якая фарміруецца Міністэрствам фінансаў Рэспублікі Беларусь з прадукцыі (вырабаў) з каштоўных камяней, прадукцыі (вырабаў) з каштоўных металаў і каштоўных камяней, якія перайшлі ў дзяржаўную ўласнасць на падставах, прадугледжаных заканадаўствам Рэспублікі Беларусь, каштоўных камяней, прыдатных для вырабу ювелірных вырабаў, і прыраўнаных да каштоўных камяней унікальных прыродных бурштываных утварэнняў і прызначаных для забеспячэння фінансавых, вытворчых, навуковых і сацыяльна-культурных патрэбнасцяў Рэспублікі Беларусь.

Каштоўнасці аперацыйнага фонду захоўваюцца ў Дзяржаўным сховішчы каштоўнасцяў Міністэрства фінансаў Рэспублікі Беларусь або размяшчаюцца на рахунках у каштоўных металах Міністэрства фінансаў Рэспублікі Беларусь у Нацыянальным банку Рэспублікі Беларусь.

Фонд перапрацоўкі — частка Дзяржаўнага фонду каштоўных металаў і каштоўных камяней Рэспублікі Беларусь, якая фарміруецца Міністэрствам фінансаў Рэспублікі Беларусь з прадукцыі (вырабаў), лому і адходаў, якія ўтрымліваюць каштоўныя металы і каштоўныя камяні, здадзеных у Дзяржаўны фонд каштоўных металаў і каштоўных камяней Рэспублікі Беларусь, якія падлягаюць перапрацоўцы, у тым ліку ў лік выканання дзяржаўнага заказу, і (або) якія перайшлі ў дзяржаўную ўласнасць.

Культурна-гістарычны фонд — частка Дзяржаўнага фонду каштоўных металаў і каштоўных камяней Рэспублікі Беларусь, якая фарміруецца Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь і Міністэр-

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А. ЛУКАШЭНКА
2 мая 2008 года, г. Мінск.
№ 336 — 3

ЗВЯЗДА

КУПОН ДЛЯ БЯСПЛАТНАЙ ПРЫВАТНАЙ АБ'ЯВЫ
Запоўніце разборліва, выражце і вышліце на адрас рэдакцыі:
220013 М

